

Oldeneelweg 4 & 4 - A

Het adres in 1832 is Oldeneel huis nr. 10.

In 1910 wordt er omgenummerd naar Oldeneel B 147 en in 1930 naar Oldeneel B 177.

Vanaf 1949 wordt het adres Steenweteringweg nr. 4 om vervolgens in 1959 Oldeneelweg 4 te worden.



Foto's:

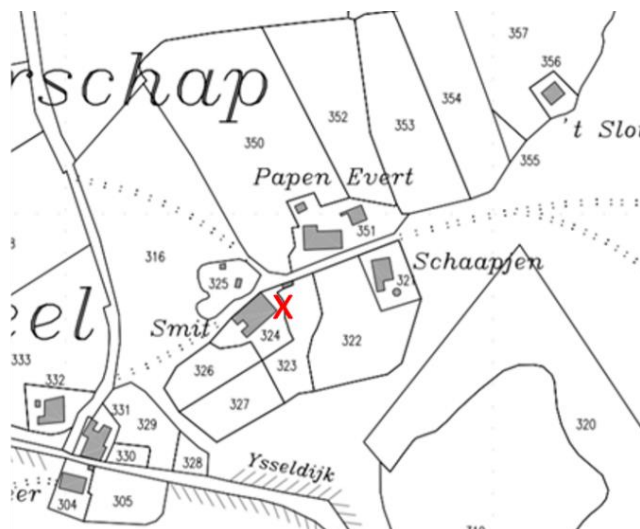


M. Dijk

Linker deel huis nr. 4 A

Situatie 2022

rechter deel huis nr. 4



Links, de Hottinger kaart uit 1787 waarin de cirkel al de boerderij Oldeneel weg 4.

Rechts, de kadastrale kaart, uit 1832 met bij het kruisje de boerderij genaamd "Smit" Oldeneel weg 4 met kadastraal nr. 324.

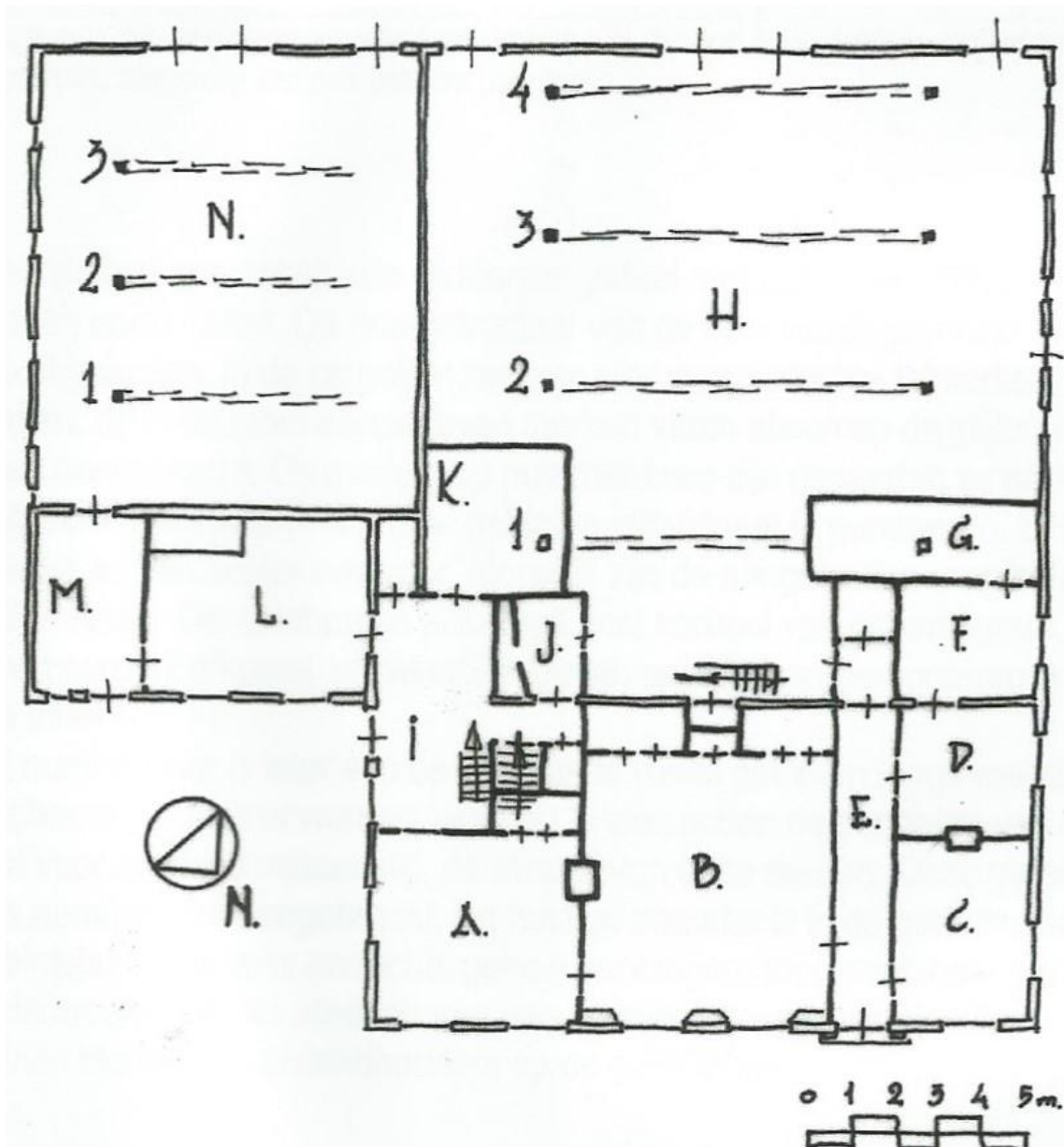
In 2001 hebben de huidige bewoners, de familie Faber opdracht gegeven voor een bouwhistorisch onderzoek van de boerderij Oldeneelweg 4 & 4-A aan het bureau Lantschap VOF te Doesburg.

Inleiding door Pieter Faber,

Het gemeentelijk monument Oldeneelweg 4-4 A (voorheen 4 – 4 I) te Zwolle is in 2001 aangekocht met de bedoeling de boerderij te restaureren en er –analoog aan de bestaande situatie- weer twee woningen in onder te brengen. Te midden van die restauratie wonen Aalzen van der Lei en Sytske Faber op nr. 4 met hun kinderen Onne (geb. 1998) en Famke (geb. 1999), en werd er daar aan de Oldeneelweg een derde kind geboren, Janna (2001).

Na het gereedkomen van de restauratie in 2004 voegden Sytske's ouders, Pieter Faber en Betty Faber-Hulsebosch zich bij hen, op no 4 A. Hij heeft Friese wortels, zij is een Drent. En als je dan in het zuiden woont en terugverlangt naar het land van je jeugd, dan is Zwolle een uitstekende tussenweg. Ten behoeve van de restauratie is er in 2001 een bouwhistorisch onderzoek uitgevoerd door Bureau Lantschap VOF te Doesburg. Het onderzoek heeft bestaan uit het bestuderen van de bouwgeschiedenis van de boerderij op grond van zichtbare onderdelen en bouwsporen in het gebouw, aangevuld met archief onderzoek.

Doel van de opdracht was de grote lijnen van die geschiedenis in kaart te brengen en aan te geven welke monumentale waarden aanwezig waren, zodat aan de plannen uit oogpunt van monumentenzorg sturing kon worden gegeven.



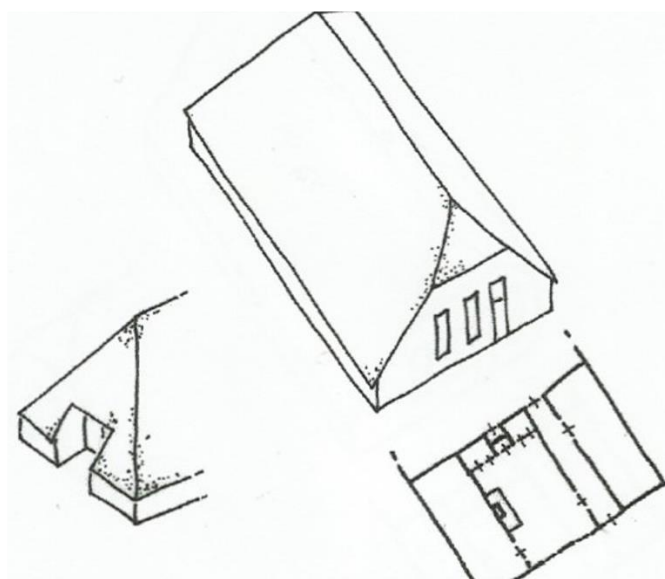
Globale opmeting van de beganegrond. Met hoofdletters zijn de vertrekken gemarkeerd, met cijfers en de gebinten van de Deel en de Schuur genummerd.

Een 18^{de} - eeuwse boerderij?

Alle waarneembare bouwsporen in het gebouw dateren vrijwel zeker uit de 19^{de} of 20^{ste} eeuw. Toch is niet uit te sluiten dat het concept van de huidige boerderij een oorsprong heeft die verder in de tijd terug gaat. Geredeneerd vanuit de weergave van de boerderij op de kadastrale minuut kan de voorloper van de huidige boerderij heel goed een driebeukig hallehuis geweest zijn zoals zovele historische boerderijen in het oosten van het land. De plaats van de huidige brandmuur past goed bij een boerderij met lage zijwanden en een onderschoer aan de achterzijde. De huidige gang E en voorkamer B met de dubbele bedsteden aan de brandmuur kunnen tot een dergelijke opzet behoord hebben.

Deze tekening uit het bouwhistorisch onderzoek met de verwachting dat de boerderij er rond 1830 zo uitgezien zou hebben, komt vrijwel overeen met de kadastrale kaart uit 1832 met de tekening van de boerderij.

Bij beiden is de onderschoer met baander [grote dubbele deur] aan de achterzijde zichtbaar



Details uit het Bouwhistorisch onderzoek. Zie ook kadastrale kaart 1832 bovenaan.

Eigendom vanaf 1832:

1832 - 1835: Michaël Helmich

In 1832 is **Michaël Helmich** [1745 – 1835] eigenaar van deze boerderij met de naam “Smit”, waarschijnlijk afgeleid van de naam van huurder op dat moment **Hendrik Smit** [1789 – 1855].

Michaël Helmich, geb. in 1745, overleden op 11-03-1835 te Vilsteren [81 j.]

Hij is gehuwd met **Johanna Maria van Grootveld**. Zij wonen waarschijnlijk in “Huize Vilsteren” te Vilsteren.

Michaël is ook eigenaar van “Huize Oldeneel” dat verhuurd wordt, in die periode, aan steenfabrikant, **Gerrit Willem Dwars**. [zie Schellerdijk 12]

Na het overlijden van **Michaël Helmich** komt de boerderij in bezit van zijn zoon **Johannes Bernardus Helmich** [1792 – 1862] en mede eigenaren.

1835 – 1850: Johannes Bernardus Helmich

In 1850 verkoopt hij de boerderij en gronden aan de huurder **Hendrik Smit** [1789 – 1855].

De naam van **Hendrik Smit** komt in die periode regelmatig voor bij veilingen van gronden in Oldeneel.

Hendrik is gehuwd met **Wilhelmina Thijssen**, [1794 – 1876].

Hendrik Smit, geboren 1789, Zwollerkerspel, overleden op 16-09-1855, Oldeneel [66 j.].

Huwt op 13-10-1821 Zwollerkerspel met

Hermine Thijssen, geboren 1794 Lenthe [Dalfsen] overleden in 1876.

Er worden 7 kinderen geboren waarvan 3 dochters in leven blijven.

1850 – 1855: Hendrik Smit.

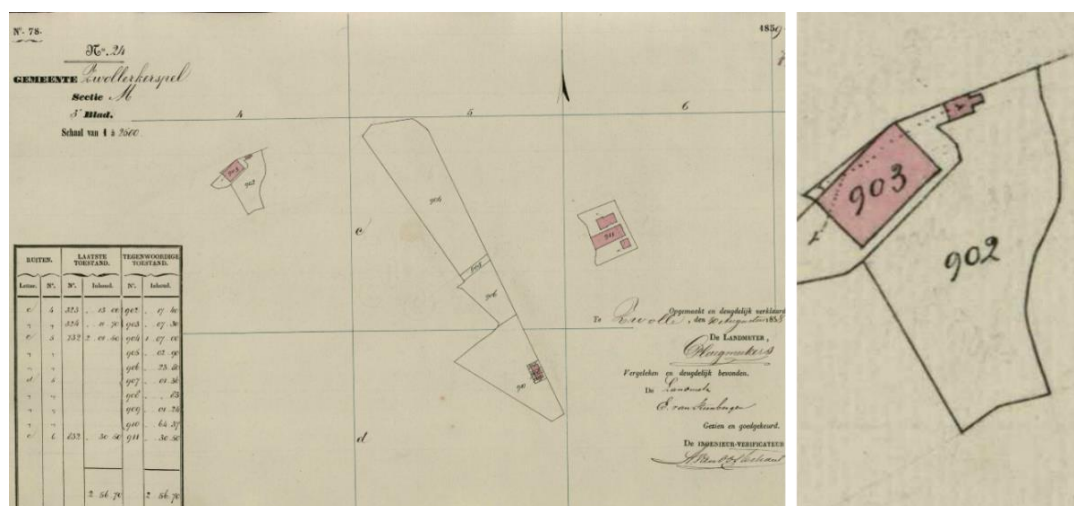
1855 – 1876: Esselina Smit en haar moeder Hermine Thijssen.

De jongste dochter **Esselina Smit** [1831 – 1884] huwt in 1854 met **Franciscus Hermannus Pertus Coenradus Poppe**, geboren in 1824, te Dalfsen, overl. 18-10-1896, Zwolle, [72 j.].

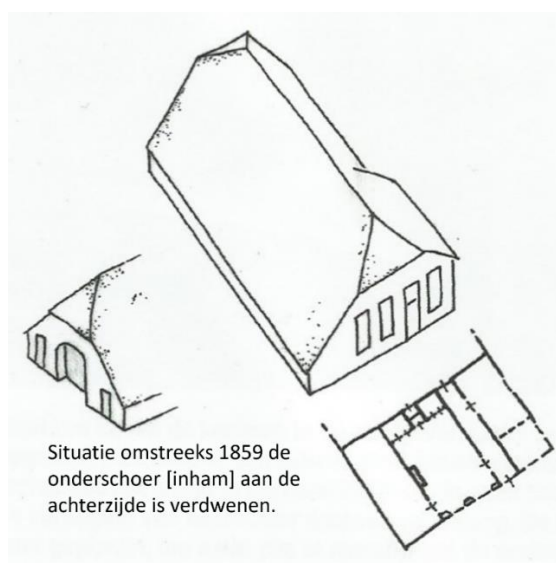
Na het overlijden van vader **Hendrik** in 1855 krijgt **Esselina** de boerderij op naam en andere mede eigenaren, waarschijnlijk mede erfgenamen. Haar moeder **Hermine Thijssen** krijgt het vruchtgebruik.

Esselina [1831 – 1884] en haar echtgenoot **Frans Poppe** [1824 – 1896] gaan in de boerderij wonen en zetten de boerderij voort.

Er worden 10 kinderen geboren waarvan er 5 in leven blijven.



In 1858 vernummert het perceel van M 324 naar m 903.



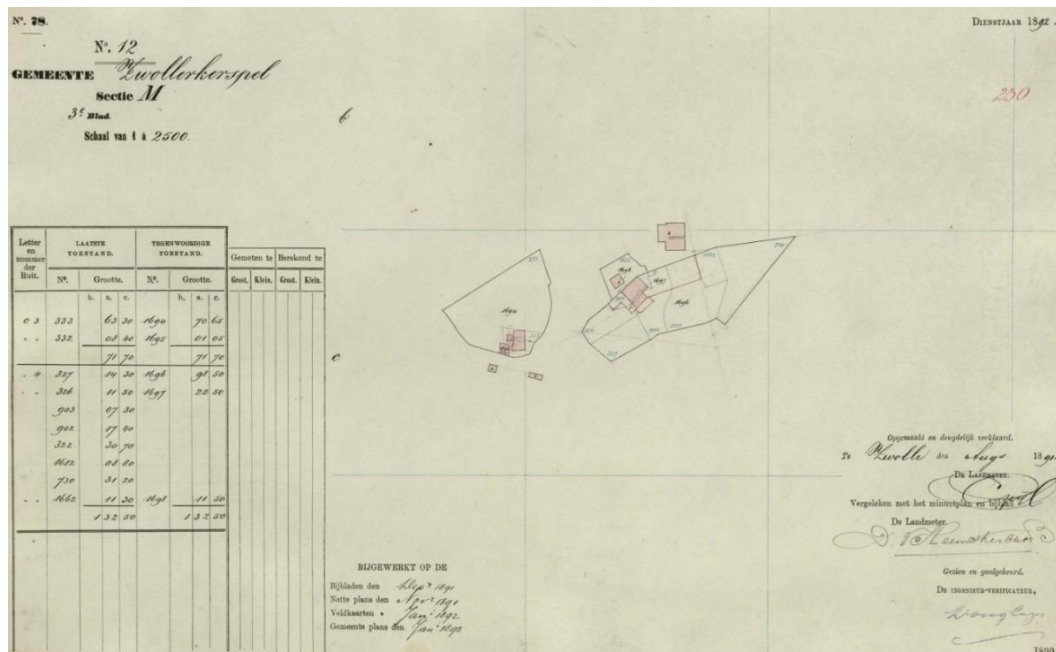
Detail bouwhistorisch onderzoek. Zie ook kadastrale kaart hierboven.

1876 – 1884: Esselina Smit

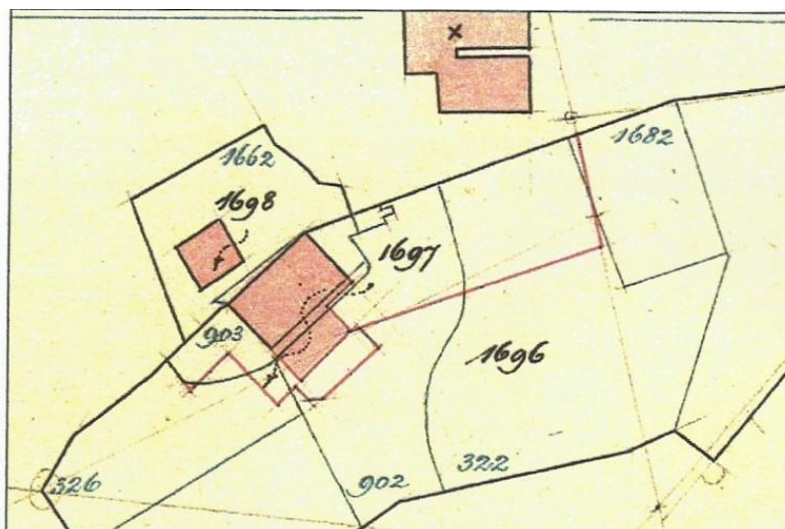
1884 – 1887: Franciscus [Frans] Hermannus Pertus Coenradus Poppe

Na het overlijden van moeder **Hermina Thijssen** in 1876 is er in 1880 een successie waarna het eigendom overgaat naar **Esselina en Frans**.

Na het overlijden van **Esselina** in 1884 blijft **Frans** er nog enkele jaren wonen en verkoopt de boerderij en gronden in 1887 aan buurman **Evert Luchtenbelt**.



Kadastrale kaart uit 1892 met daarop wijzigingen, zie kaart hieronder met details uit het bouwhistorisch onderzoek.



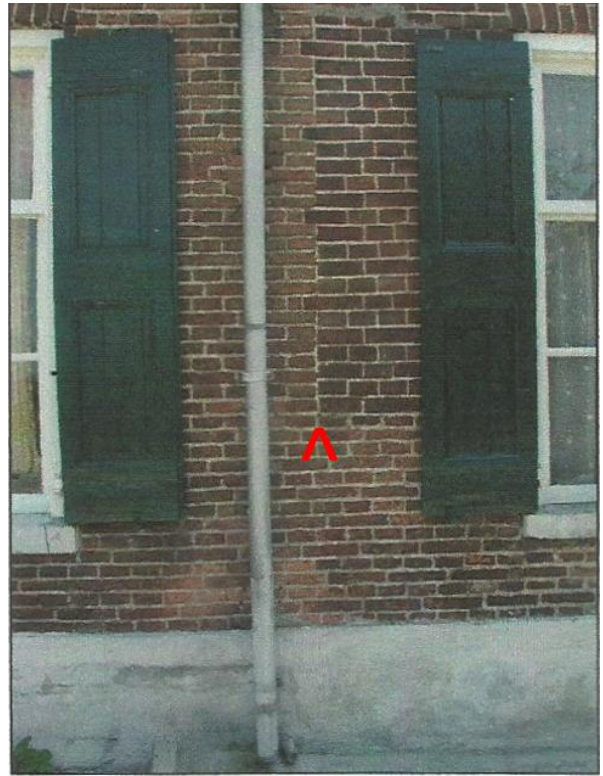
Detail uit een kadastrale hulpkaart uit 1892. In rood is naast een wijziging in het erf en de tuin van de boerderij ook de uitbreiding van de plattegrond weergegeven.

Op de kadastrale hulpkaart van 1892 verandert er nogal wat in de situatie. De boerderij krijgt een L-vormige plattegrond door een uitbreiding naast de bestaande deel. Aan de voorzijde van de bestaande boerderij wordt het woonhuis verbreed met ongeveer een meter. Zoals later zal blijken krijgt het gebouwencomplex bij deze verandering zijn huidige vorm met een verhoogd woongedeelte en de aangebouwde schuur.

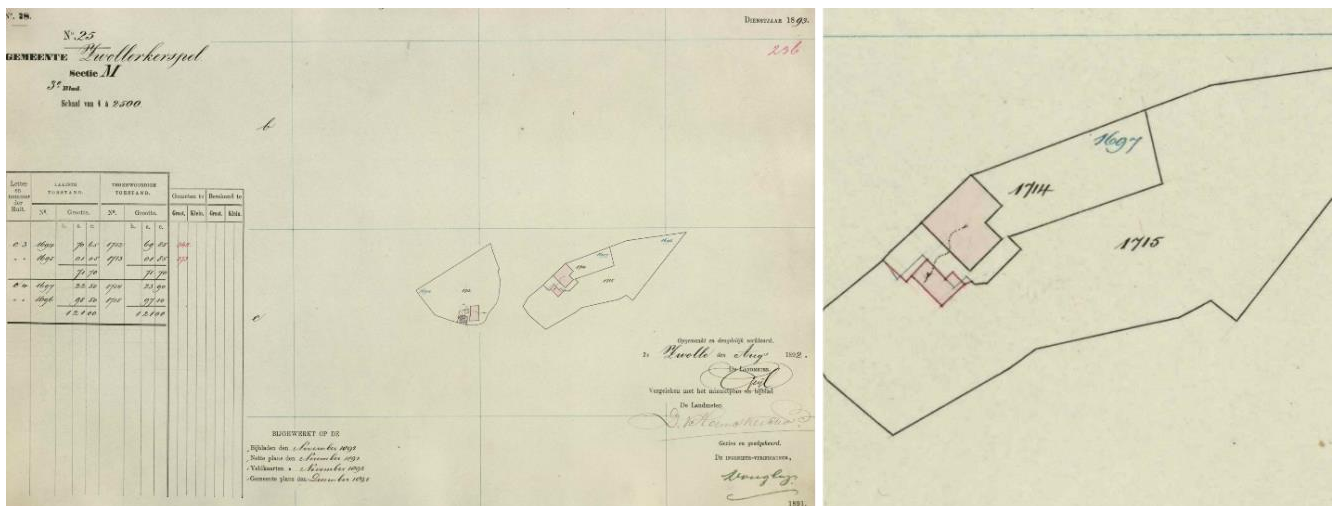
Detail uit bouwhistorisch onderzoek.

Waarschijnlijk is deze schuur de vervanger van de schuur op nr. 1662.

Deze schuur, ook eigendom van Evert Luchtenbelt, met kadastraal nr. 1662 is verbouwd tot woning/boerderijtje en krijgt nr. 1698, het huidige Oldeneelweg 2.



Rechter foto, rechts van de pijl een latere aanbouw voor de vergroting van het woongedeelte opgemetseld op de oude stalmuur. Foto uit rapport.



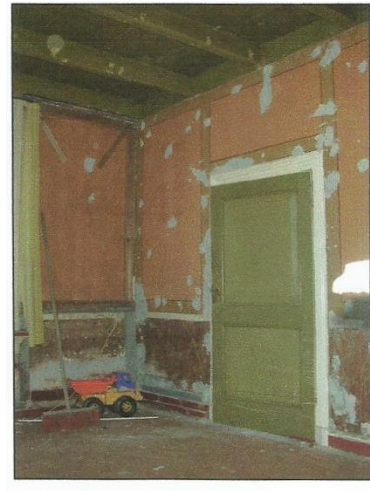
In 1892 wordt er wederom een schuur bijgebouwd en worden percelen verenigd en wordt er ook weer omgenummerd naar M 1714.



Voordeur met karakteristieke omlijsting.



Keukenschouw in vertrek D met een ouder tegeltableau en daaronder de tekst: DE BOUWMAN WACHT VAN S HEEREN HAND VEEL MILDEN ZEGEN OP HET LAND



Interieur van vertrek C. Geschilderde lambrisering met daarboven gekleurde vakken met rondom banden.

Foto's uit het bouwhistorisch onderzoek, uit 2001, maar situaties die waarschijnlijk tijdens de vergoting van het voorhuis in 1892 ontstaan zijn.

Eigendom:

1887 – 1900: Evert Luchtenbelt 10/18, Egbert Luchtenbelt 4/18, Aaltje Luchtenbelt 4/18.

1900 – 1919: Aaltje Luchtenbelt [Everts Dochter]

Evert Luchtenbelt, geb. 11-03-1820 te Oldeneel, overleden op 07-01-1910, te Oldeneel, 89 jaar.

Gehuwd op 21-08-1847 te Heerde met

Aaltjen Westhoff, geb. 06-06-1820, te Heerde, overleden op 07-02-1888, te Oldeneel 67 jaar.

Haar ouders zijn: Jan Westhoff & Janna Vrijhoff.

*Er worden 3 kinderen geboren: **Aaltje** [1848 – 1919], **Janna** [1852 – 1889], **Egbert**, [1854 – 1921].*

Het bloot eigendom is na het overlijden van moeder **Aaltjen Westhoff**, voor 10/18 bij vader **Evert** en 4/18 bij zoon **Egbert** en 4/18 bij dochter **Aaltje**. Het vruchtgebruik is bij vader **Evert**.

In 1900 wordt **Aaltje**, [1848 – 1919], de oudste dochter, eigenaar van de boerderij en de nodige gronden, het perceel vernummert naar M 1807.

Aaltje Luchtenbelt [Everts dochter] is de ongehuwde moeder van:

Aalt Luchtenbelt, geb. 03-11-1875, te Deventer, overleden op 25-02-1960, in Den Haag, 84 jaar oud.

Aalt wordt binnen de familie ook wel **Albert** genoemd.

*Hij is gehuwd op 28-04-1910 Zwollerkerspel met, **Eva Klei**, geb. op 11-07-1880 te Zwollerkerspel, overleden, 06-02-1939, 58 jaar oud.*

*Er is een dochter geboren, **Aaltje Luchtenbelt**, geb. 19-05-1912, die later is gehuwd met **Hendrik Gerard Breukelaar**.*

Gebruik:

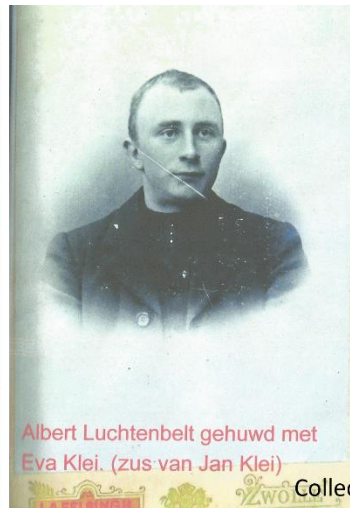
Als **Frans Poppe** de boerderij verlaat, huurt **Rijk Treep** [1855 – 1924], geb. te Wapenveld, het huidige nr. 4.

Rijk Treep is timmerman en koopt in 1893 een perceel weiland aan de Kleine Veerweg waar hij 2 woningen gaat bouwen, de huidige Kleine Veerweg 21 en 23.

Dan is het waarschijnlijk dat **Egbert Luchtenbelt** [1854 – 1921] na zijn trouwen met **Hillegonda van Tongeren**, [1863 – 1940] in de boerderij nu Oldeneelweg 1 gaat wonen. **Egbert** doet samen met vader **Evert** de boerderij wat nu Oldeneelweg 1 is.



Evert Luchtenbelt [1820 – 1910
Collectie: fam. Luchtenbelt



Albert Luchtenbelt gehuwd met
Eva Klei. (zus van Jan Klei)



Aaltje Luchtenbelt

Collectie: fam. Lalkens - Aalberts



Collectie: fam. Luchtenbelt

**Links grootvader Evert, in de tuin van nr. 4, op de achtergrond de boerderij op nr. 1.
In het midden zijn kleinzoon Aalt of Albert en dochter Aaltje van Albert en Eva.
Rechts Eva Klei met dochttertje Aaltje en Albert Luchtenbelt.**



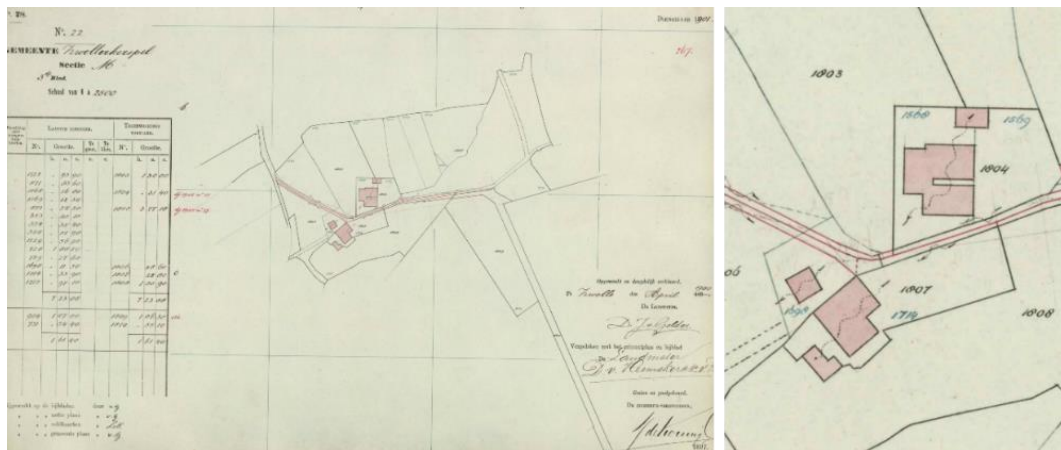
Aalt [Albert] Luchtenbelt, dochter Aaltje & Eva Klei. Collectie: fam. Luchtenbelt

Vader Albert, dochter Aaltje en moeder Eva, in 1935.

Vader **Evert** gaat vanaf 1893 tot zijn overlijden in 1910 in de boerderij nr. 10 [Oldeneelweg 4] wonen. Eind 1800 is er in de schuur ook ruimte gemaakt om te wonen, dat wordt op dat moment 10 A. en wordt verhuurd, waarschijnlijk korte tijd aan **Rijk Treep** die van 10 naar 10 A gaat en als diens woning aan de Kleine Veerweg, rond 1893 klaar is, aan **Gerrit van Olst**. Ook mogen we aannemen dat eigenaresse, dochter **Aaltje** er begin 1900 heeft gewoond.

Egbert Luchtenbelt is geb. 28-08-1854, te Zwollerkerspel en overleden op 11-01-1921, te Oldebroek 66 j. Gehuwd op 23-02-1893 Zwollerkerspel met, **Hillegonda van Tongeren**, geb. 17-11-1863, te Zwollerkerspel, overleden op 05-10-1940, Zwollerkerspel. Ouders: Jan van Tongeren & Egberdina van Marle, Er worden 4 kinderen geboren: **Evert Jan Luchtenbelt**, geb. 16-01-1894, **Egberdina Aleida Luchtenbelt**, geb. 22-12-1895, **Aaltje Luchtenbelt** geb. 25-02-1897 en **Johanna Luchtenbelt** geb. 29-05-1898.

In 1910 vernummert het adres van Oldeneel huis nr. 10 en 10 A naar Oldeneel B 147



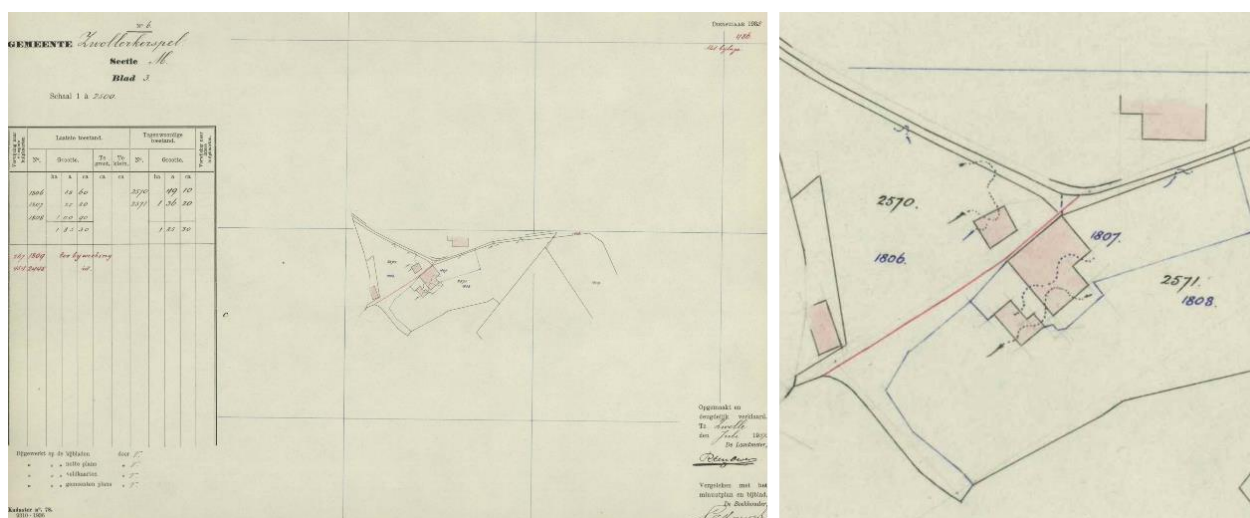
Het perceel wordt omgenummerd van M 1714 naar M 1807.

Eigendom:

1919 - ? : Aalt [ook Albert genoemd] Luchtenbelt

? - 1937: Aaltje Luchtenbelt en Hendrik Gerhard Breukelaar

Moeder **Aaltje Luchtenbelt [Everts dochter]** overlijdt in 1919 waarop in 1920 een successie volgt en boerderij met de nodige gronden naar zoon **Aalt [Albert]** gaan.



Het perceel M 1807 en M 1808 worden verenigd naar M 2571.

Aalt [Albert] Luchtenbelt doet het eigendom van de boerderij en gronden op enig moment over aan zijn dochter **Aaltje**, die dus is getrouwd met **Hendrik Gerard Breukelaar**.

Er worden percelen verenigd en krijgen een kadastraal nr. M 2571.

In 1937 verkopen **Aaltje en Hendrikus** de boerderij en huisperceel aan de buurman en tevens haar neef **Evert Jan Luchtenbelt**, eigenaar van de boerderij en gronden van Oldeneel weg 1.

De overige gronden blijven in bezit van **Aaltje en Hendrik**.

Evert Jan Luchtenbelt, geb. 16-01-1894 te Zwollerkerpel, overleden in maart 1990 te Veelerveen [96 j.]

Gehuwd op 23-05-1923 te Heerde met, [gemeente Bellingwedde]

Willemina Aartje van Merle, geb. 05-11-1895 te Werven [Heerde] overleden op 05-11-1963, Zwollerkerpel [68 jaar]. Haar ouders zijn: **Gerrit van Merle & Hendrika Westhoff**.

Evert Jan en **Willemina** krijgen 3 kinderen: **Egbert**, geb. 07-05-1924, **Gerrit [Gerrit] Hendrik**, geb. 26-07-1926 en **Hillegonda [Gonda] Hendrika**, geb. 14-08-1931.

Eigendom:

1937 – 1963: Evert Jan Luchtenbelt

1963 – 1990: Evert Jan Luchtenbelt 5/8, zoon Egbert 1/8, zoon Gerrit 1/8 en dochter Gonda 1/8.

Evert Jan Luchtenbelt is dan eigenaar tot na het overlijden van zijn vrouw.

Vanwege de successie worden zijn kinderen: **Egbert**, **Gerrit** en **Gonda** ieder voor 1/8 mede eigenaar. Zelf houdt vader **Evert Jan** 5/8.

Gebruik/huurders:

Rond 1926/1929 woont er **A. Luchtenbelt**, dat is waarschijnlijk eigenaar **Aalt [Albert] Luchtenbelt**. Mogelijk zijn één of beide woningen vanwege de crisis ook tijdelijk niet bewoond geweest.

Van de volgende families is bekend dat ze er gewoond hebben:

Nr. 4	Fam. De Lange	1938/'39 – 1945.
Nr. 4-A	Richard en Klaasje Kamphuis – Riezebos:	1945 – 1957/'58.
Nr. 4	Roelof en Esselina [Lien] van Olst - Kouwen	1945 – 1957/'58
Nr. 4-A	Roelof en Esselina [Lien] van Olst - Kouwen	1957/'58 - 2001?
Nr. 4	Evert Jan en Willemina Luchtenbelt – van Merle	1958 – 1962
Nr. 4	Rinus en Alie van der Bend	1962 - 2001

Familie de Lange heeft tijdens de Oorlog in nr. 4 gewoond. Wie er in die periode in 4 – A woont is niet bekend. Mogelijk is nr. 4 - A tijdelijk niet bewoond geweest.

Richard Kamphuis, [1917 – 1997] is in 1945 getrouwd met **Klaasje Riezebos** [1921 – 2009]. Er worden 4 kinderen geboren, een dochter **Ina**, 1946 en 3 zonen, **Henk**, 1952, **Marinus**, 1954 en **Richard jr.** 1959 die aan de Schellerbergweg 4 geboren wordt.

Zij huren nr. 4 A, en maken in 1957/'58 plaats voor **Roelof** [1918 – 2001] & **Lien van Olst - Kouwen** [1919 – 2001] die nr. 4 huren en naar nr. 4 A gaan. Bij **Roelof van Olst** en **Lien Kouwen** er werden 4 kinderen geboren, waarvan de tweede door een noodlottig ongeval om het leven is gekomen.

Zij moeten op hun beurt plaats maken in woning 4, voor **Evert Luchtenbelt** en zijn vrouw **Willemina**. Die verlaten de boerderij nr. 1, om plaats te maken voor hun zonen **Egbert** en **Gerrit Hendrik** die getrouwd zijn en daar boer worden.

Evert Jan Luchtenbelt en zijn vrouw **Willemina Aartje van Merle**, wonen in nr. 4 van 1958 tot 1962. Nadat hun zoon **Gerrit Hendrik** en zijn vrouw **Willy Middag** naar een boerderij van **Gerrit** zijn oom en tante in Wapenveld zijn vertrokken, keren **Evert Jan** en zijn vrouw **Willemina** terug naar een tweede woning aan N. W. kant van de boerderij op nr. 1.

Rinus & Alie van der Bend – van Weeghel zijn na 1962 in nr. 4 komen wonen, zij komen van de Kleine Veerweg 35 wat ze na hun huwelijk in 1958 konden huren.

In 1971 wordt er omgenummerd vanwege de opheffing van de gemeente Zwollerkerspel in 1967. Het nieuwe kadastrale nr. wordt Zwolle K 209.



Jaren '80.

Eigendom:

Na het overlijden van vader **Evert Jan Luchtenbelt** in 1990, blijven zijn kinderen, **Egbert, Gerrit en Gonda** gezamenlijk eigenaar. In 2001 verkopen de gezamenlijke erfgenamen de boerderij.

Pieter en Betty Faber - Hulsebosch en hun dochter **Sytske Faber** en haar partner **Aalzen van der Lei**, kopen de oude boerderij met de bedoeling de twee woningen te gaan verbouwen. [zie pagina 1 en 2].



Collectie: fam. luchtenbelt

Situatie voor de verkoop in 2001.



Foto's: verkoop brochure



Links 4A en rechts 4 voor de verkoop in 2001.



De nokpannen of nokvorsten zijn heel bijzonder op deze boerderij. Er waren de nodige stuk gegaan in de loop der jaren en bij de verbouw zou het mooi zijn de nok weer in oude glorie te herstellen. Deze nokvorsten zijn speciaal bij een keramiek bedrijf gemaakt.



De oude zijmuur van de stal werd gestut om inzakken te voorkomen, hetgeen tijdens de verbouw toch gebeurde, vandaar dat de muur opnieuw met de oude stenen is opgemetseld.



De achterzijde van de boerderij met bijbehorende vrijstaande schuur voor 2001.



De huidige situatie van de achterzijde.

Bron: Collectie Overijssel, Familie Luchtenbelt, Mark van der Bend, familie Lalkens – Aalberts en de familie Faber. Samensteller: M. Dijk.